

CONCEPT Werkplan 2017/2018

Veiligheidshuis Regio Utrecht

PARTIJEN:

Gemeente Amersfoort	Openbaar Ministerie Arrondissementsparket Midden-Nederland
Gemeente Baarn	Politie Midden Nederland
Gemeente Bunnik	Raad voor de Kinderbescherming
Gemeente Bunschoten	Samen Veilig Regio Utrecht
Gemeente De Bilt	Victas
Gemeente De Ronde Venen	Reclassering Nederland
Gemeente Eemnes	Leger des Heils Jeugdzorg en Reclassering
Gemeente Utrechtse Heuvelrug	Dienst Justitiële Inrichtingen/ NIFP
Gemeente Houten	Altrecht
Gemeente IJsselstein	GGD-Regio Utrecht
Gemeente Leusden	GGZ-Centraal
Gemeente Lopik	
Gemeente Montfoort	
Gemeente Nieuwegein	
Gemeente Oudewater	
Gemeente Renswoude	
Gemeente Rhenen	
Gemeente Soest	
Gemeente Stichtse Vecht	
Gemeente Utrecht	
Gemeente Veenendaal	
Gemeente Vianen	
Gemeente Wijk bij Duurstede	
Gemeente Woerden	
Gemeente Woudenberg	
Gemeente Zeist	

1. Inleiding

Veiligheidshuizen richten zich primair op de afstemming tussen zorg-, strafrechtelijke en gemeentelijke interventies bij complexe casuïstiek. De meerwaarde daarvan staat feitelijk niet meer ter discussie, in die zin zijn Veiligheidshuizen in Nederland inmiddels een geaccepteerd en gewaardeerd samenwerkingsmodel. Wel is het van belang de werkwijze steeds opnieuw scherp te stellen, ook in het licht van de vele veranderingen die zich in de omgeving van de Veiligheidshuizen voltrekken.

In april 2016 verscheen een rapport van een landelijk onderzoek naar de Veiligheidshuizen in Nederland. De belangrijkste conclusies in het rapport zijn:

- Er is een duidelijk toegenomen focus van de Veiligheidshuizen op complexe casuïstiek
- Gemeenten hebben in korte tijd een belangrijke regierol op zich genomen binnen de Veiligheidshuizen.
- Er bestaan landelijk grote verschillen in hoe de Veiligheidshuizen hun werkwijze vormgeven

Naast dit onderzoek dat in opdracht van het WODC werd uitgevoerd heeft de VNG een opdracht gegeven een Verkenning naar de toekomst van de Veiligheidshuizen uit te voeren (*Zorg voor het Veiligheidshuis, De gemeente aan zet, juni 2016*).

Op basis van beide documenten zijn de belangrijkste uitdagingen voor Veiligheidshuizen in de komende jaren te destilleren:

- Positioneer de Veiligheidshuizen duidelijk binnen al de ontwikkelingen in de omgeving ervan en zorg voor een goede afstemming op deze (nieuwe)ontwikkelingen als: ZSM, Veilig Thuis, buurt- en wijkteams, veranderingen in de (Jeugd)Zorg, ontwikkelingen in het Sociaal Domein.
- Geef aandacht aan een goede selectie van casuïstiek voor het Veiligheidshuis en zorg voor op- en afschalingsmodellen in samenhang met Veilig Thuis, buurt- en wijkteams, ZSM, lokale Persoons Gebonden Aanpak etc.
- Leg naast de nadruk op Veiligheid meer nadruk op ‘zorg’ in de Veiligheidshuizen, zowel aan de casuïstiektafels als in de sturing (Stuurgroepen). Creëer verbinding en afstemming tussen ‘Sociaal Domein’ en ‘Veiligheid’.
- Ontwikkel een werkbaar en efficiënte inhoud op en verhouding tussen procesregie en casusregie
- Maak binnen een geprioriteerde aanpak zoals Top X ook ruimte voor actuele problematiek (zoals ‘verwarde personen’, radicalisering)
- Zorg voor een goede basisinfrastructuur voor de Veiligheidshuizen (financiering, personeel, ICT, privacy-proof model voor noodzakelijke informatiedeling)
- Behoud aandacht voor het inzichtelijk maken van de resultaten en het rendement
- Ontwikkel binnen de Veiligheidshuizen een ‘kennis- en expertisecentrum’, niet alleen op het gebied van het verbinden van straf- zorg en gemeentelijke interventies maar ook kennis van het interventiepalet bij complexe casuïstiek. Ook hiaten in de keten en in het interventiepalet worden hieresignaleerd en geagendeerd

Ook voor het Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU) zijn dit belangrijke aandachtspunten voor de komende jaren.

Afgelopen periode is wel gebleken dat het VHRU bij het realiseren van concrete meer gedetailleerde doelstellingen in grote mate afhankelijk is van de vele partijen die daarin betrokken zijn. Dat is immers één van de kenmerken van een netwerkorganisatie. Veel van die partijen hebben daarbij hun eigen interne dynamiek en een eigen tempo.

De hoofdrichting die het VHRU is ingeslagen is helder;

- verbinden van zorg- strafrechtelijke en gemeentelijke interventies bij complexe casuïstiek
- focus op delicten met grote impact op slachtoffers

Daarbij is het VHRU gericht op verbetering van de *uitvoering* van interventies. Om in die richting koers te houden zijn een aantal blijvende aandachtspunten van belang. Die aandachtspunten zijn deels in lijn met de landelijke ontwikkelingen, regionale prioriteiten maar zijn ook van belang voor lokale problematiek. In de vierde paragraaf van dit werkplan 2017/2018 worden de ambities benoemd die van belang zijn om voldoende rekening te houden met alle beweging en ontwikkeling in de omgeving van het VHRU maar daarbij ook voldoende koers te houden.

2. Voortzetting Top X aanpak

In 2015 is het VHRU gestart met de Top X aanpak. Hierbij ligt de focus op plegers van delicten met een grote impact op het slachtoffer (High Impact Crimes). Dit is in lijn met de prioriteiten die zijn gesteld in de Regionale Veiligheidsstrategie 2015-2018 en de verschillende gemeentelijke Integrale Veiligheidsplannen (IVP's).

Dat wil niet zeggen dat er ook niet af en toe andere complexe casuïstiek wordt besproken in het VHRU, mits dat past binnen de criteria die vooraf zijn vastgesteld. Die criteria luiden:

- Personen (jeugdigen en volwassenen) met een actuele registratie in het politiesysteem als verdachte van een misdrijf (maximaal 1 jaar geleden) **en** die in afgelopen **drie jaar** minimaal één keer veroordeeld zijn voor een **HIC- delict** (straatroof, geweld, woninginbraak, overval)
- Personen met een structureel ernstig overlastgevend gedragspatroon gestaafd met politieregistraties (denk aan jongeren uit jeugdgroepen of mensen met psychiatrische- en/of verslavingsproblematiek).
- Minderjarige veelplegers en meerderjarige zeer actieve veelplegers conform de landelijke richtlijn en de op basis daarvan door het OM opgestelde veelplegerslijst.
- Personen (jeugdigen en volwassenen) die na detentie terugkeren in de regio en bij wie tijdens detentie is vastgesteld dat er sprake is van complexe problematiek die de re-integratiekansen ernstig belemmert (denk aan BIJ-meldingen)
- Vrije categorie; personen met complexe problematiek die leidt tot ernstige zorg en waar een combinatie van interventies gewenst is maar die buiten de voornoemde categorieën vallen. Deze casussen zullen in overleg met het VHRU worden getoetst.

Het aantal High Impact Crimes en met name het aantal woninginbraken is de laatste jaren fors gedaald in de regio Utrecht. Het risico is dat hiermee ook de focus verslapt. Juist bij dit soort criminaliteit is het echter van belang niet te snel af te haken of te verslappen in de aanpak. Duurzame reductie van het aantal delicten met grote impact op slachtoffers vraagt om standvastige scherpheid in de aanpak.

Daarom zet het VHRU in de Top X aanpak met de focus op High Impact Crimes ook de komende twee jaar voort, in lijn met de prioriteiten zoals die zijn vastgesteld in de Regionale Veiligheidsstrategie.

Wel zal de komende jaren ook meer ruimte worden geboden voor casuïstiek die te complex blijkt voor het lokale veld, (de lokale Persoonsgebonden Aanpak) en waarbij het van belang is zorginterventie, gemeentelijke interventies en strafrechtelijke interventies met elkaar te verbinden om de aanpak te versterken. Daarmee wordt het binnen de Top X aanpak mogelijk om – indien de complexiteit daarom vraagt – ook actuele problematiek als die bij ‘verwarde personen met gevaars-risico’s’ en problematiek rond ‘radicalisering’ te agenderen.

Bij de introductie van de Top X-aanpak was één van de aandachtspunten immers juist het loslaten van vaste doelgroepen om ruimte te bieden voor het agenderen van complexe casuïstiek, ook als die net niet binnen één van die doelgroepen valt.

3. Verstevigen bespreken complexe casuïstiek Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) in het VHRU

Met de introductie van de Top X aanpak begin 2015 is er voor gekozen om naast de Top X (gericht op HIC) nog een apart casusoverleg Huiselijk Geweld te handhaven.

Daarbij is afgesproken dat het VHRU niet meer *alle* aangiftes HG-gaat agenderen maar zich toelegt op de complexe casuïstiek (conform het landelijk kader).

Tegelijk met de invoering van de Top X aanpak binnen het VHRU werd begin 2015 de Veilig Thuis organisatie operationeel; een samenvoeging van de Advies en Meldpunten Kindermishandeling en de Steunpunten Huiselijk Geweld. Bij Veilig thuis komen vanaf dat moment alle meldingen binnen van Geweld In Afhankelijkheidsrelaties (een benaming die de term Huiselijk Huiselijk Geweld vervangt) Bij Veilig Thuis vindt vervolgens triage plaats en aan de hand van de uitkomsten van de triage wordt een vervolgtraject ingezet. Eén van de vervolgtrajecten kan zijn dat Veilig Thuis de casus doorzet/ opschaaft naar het Veiligheidshuis. In 2015 zijn daar criteria voor opgesteld. In veel gevallen zal kunnen worden volstaan om de casuïstiek te beleggen bij lokale buurt- of wijkteams, in andere gevallen is Samen Veilig aan zet. Soms kan worden volstaan met afstemming tussen Veilig Thuis, politie en OM maar bij complexe casuïstiek is het Veiligheidshuis bij uitstek de plek waar zorg- en strafrechtspartners de zorg voor het slachtoffer en de strafrechtelijk traject van de dader op elkaar kunnen afstemmen. (waar overigens vaak binnen juridisch kader ook zorg/ behandeling voor de dader wordt ingezet). In 2015 en 2016 kwam deze opschaling nog maar weinig voor. Met Veilig Thuis zijn afspraken gemaakt voor een verbetering van de doorgeleiding naar het Veiligheidshuis voor die gevallen waar dat ook echt geïndiceerd is. Intussen worden ook de (landelijke) samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis, politie en OM in onze regio verder geïmplementeerd.

Criteria voor doorgeleiding/ opschaling vanuit Veilig Thuis naar het Veiligheidshuis zijn:

- Er is sprake van eerdere registraties/meldingen van geweld in afhankelijkheidsrelaties
én
- Er is sprake van meerdere problemen (multi-problem) op drie of meer leefgebieden (wonen, thuissituatie, dagbesteding, justitieel, psychisch welzijn, financiën, identiteitsbewijs, denkwereld, gedrag en motivatie) die (grote) invloed hebben op de veiligheid van het (gezins)systeem en/of de directe sociale leefomgeving (of worden verwacht dat te gaan hebben)
Ofwel
- er zijn in het Triage-instrument van Veilig Thuis in totaal drie scores in categorieën 'C screening op schadelijke multiproblematische leefsituatie' en/of 'D screening op ernstige kwetsbaarheid van het systeem'
én
- Er is verbinding tussen de zorg- en strafketen nodig om tot een effectieve, gezamenlijke aanpak te komen
én
- Reguliere interventie(s) (al dan niet lokaal gecoördineerd) hebben in het verleden tot onvoldoende resultaat geleid of het is de uitdrukkelijke verwachting dat zulke reguliere interventies in de toekomst niet tot resultaat zullen leiden (oftewel een positieve score op C4 van het Triage-instrument Veilig Thuis).

In de praktijk blijkt dat het opstellen van criteria niet vanzelf leidt tot de juiste doorgeleiding en opschaling. In 2017/ 2018 zal blijvend aandacht moeten worden geschonken aan het operationaliseren van de criteria zodat een uitvoeringspraktijk wordt ontwikkeld waarbij complexe casuïstiek op adequate wijze wordt opgeschaald naar het VHRU. Het VHRU zal zich met name toeleggen op het verbinden van de zorg- en strafrechtelijke keten en bestuurlijke interventies bij deze complexe casuïstiek m.b.t. geweld in afhankelijkheidsrelaties.

4. Ambities VHRU 2017 - 2018

- *Selectie Top X-casuïstiek*

Welke casuïstiek hoort in het VHRU: blijvende aandacht voor een juiste selectie van Top X-casuïstiek;

- gezamenlijke omschrijving en operationalisering van 'complexiteit'
- vaststellen prioritering van problematiek
- aandacht voor actualiteit
- aandacht voor specifieke lokale complexe casuïstiek (lokaliteit)
- verbetering samenspel politie en gemeenten / VHRU bij selectieproces
- modellen voor op- en afschaling tussen VHRU en lokale veld
(Regelmatig komt bijvoorbeeld de vraag om een (tijdelijk complexe) casus uit het lokale veld éénmalig of twee keer te agenderen in het Veiligheidshuis om dan vervolgens direct weer af te schalen naar het lokale veld).
- aandacht en ruimte voor aanmelding complexe casuïstiek vanuit

samenwerkingspartners (3RO, SAVE, OM, Veilig Thuis (complexe casuïstiek Huiselijk Geweld) , lokale PGA/ buurt- en wijkteams, ZSM)

- *Casusoverleg , interventies en uitvoeringsafspraken*

- Heldere en tijdige agendering Top X casussen
- Juiste personen aan tafel met competenties voor ketensamenwerking
- Actualisering Top X afspraken en nakomen/uitvoeren van gemaakte Top X afspraken
- Casusoverleg complexe casuïstiek Huiselijk Geweld i.s.m. Veilig Thuis en in afstemming met leeratelier JGZ
- Aandacht voor *systeemgerichte benadering* (denk aan betrekken broertjes en zusjesaanpak bij Top X-ers en systeembenadering bij complexe Huiselijk Geweld casuïstiek)
- Sociale kaart van interventies
- Sociale kaart van mogelijkheden huisvesting/onderdak en werk & dagbesteding
- Ontwikkeling en uitvoering specifieke interventie gericht op schuldenproblematiek (financieel toezicht) met betrokkenheid CJIB
- Ontwikkeling werkwijze ISD voor jong volwassenen
- Nadruk op specifieke inbreng 'zorg' (versterking samenwerking GGZ, GGD-regio Utrecht, Veilig Thuis, SAVE en lokale PGA)
- Duidelijkheid over inzet casusregie (welke casussen wel/ wanneer niet, wie voert casusregie uit) en de verhouding procesregie-casusregie
- Optimalisering samenwerking VHRU-ZSM
- Samenwerking VHRU-RIEC bij raakvlak PGA en aanpak ondermijning

Randvoorwaardelijke aandachtspunten:

- Een gedragen privacy-proof model voor informatiedeling
- Stabiele financiering
- Voldoende personele bezetting met juiste competenties en aandacht voor kwaliteitsverbetering
- Ondersteunende ICT
- **Intensivering samenwerking Veiligheid-Sociaal Domein (op bestuurlijk en uitvoerend niveau) .**

- *Monitoring en onderzoek*

- Doelgroepen in kaart, zicht op aard en omvang problematiek bij doelgroep VHRU
- Zicht op ingezette interventies Top X doelgroep
- Zicht op (vermindering van) aantal politieregistraties Top X doelgroep
- Inzicht in hiaten interventie-aanbod en hic-ups in de keten
- Ontwikkelen van een brede monitor van de resultaten Top X aanpak; samenhang registraties van herhaalde politie-registraties met ingezette interventies op de verschillende leefgebieden.